

8. SVÁTOST NEMOCNÝCH

Smysl utrpení

Jedna ze základních otázek lidstva: proč Bůh, pokud je všemohoucí a dobrý, dopouští zlo (teodicea)

„Utrpení a nemoc jsou zlem, proti kterému vystupoval i Ježíš. Není tedy Božím záměrem, aby člověk trpěl. Trápení do světa vstoupilo až odloučením člověka od Boha! Pravdou ale je, že až právě v utrpení, ne-moci a slabosti mnohdy člověk zahlédne důležité a podstatné věci. Zahlédne pravdu o sobě, svých blízkých i o podstatě života. Jedině v tom může mít – a asi má utrpení svůj zprostředkovaný význam. Asi až v utrpení lze pochopit i to, že Kristus se nám připodobnil ve všem, že šel před námi až k bráně smrti, kterou svým vzkříšením otevřel.“ (*autor neznámý*)

„Proč Bůh připouští utrpení? A může Bůh v utrpení pomoci? A bylo opravdu nutné, aby i Boží Syn tolik trpěl? Jako křesťané hlásáme, že Bůh je láska, je dobrý, něžný, jde mu o člověka – jak to tedy jde dohromady s utrpením? Utrpení je tajemství – pro nás všechny. Stojíme před něčím, co nás přesahuje. Bůh určitě utrpení pro člověka nechce a nikdy je nechtěl. Bolest a utrpení je následek vzdoru proti Bohu – nejprve andělů a poté lidí. Je to následek všeho nesouladu kolem nás. Každé nedobro, zlá myšlenka, zlý skutek plodí další zlo, nelásku, nenávist – množíme zlo. Je-li však utrpení a zlo ve světě následkem vzdoru proti Bohu, musí se také tímto způsobem odstranit. Nemůžeme zcela prohlédnout smysl utrpení, ale Ježíš svým dobrovolně přijatým utrpením tajemně vstoupil do utrpení každého člověka a může mu dát smysl. Postupně na své cestě objevuji, že je se mnou ve všem těžkém, co prožívám, a že dokonce, když dokážu s Jeho pomocí přijmout to, co nejsem schopen změnit, že se to může tajemně proměnit v dobro. To může udělat jenom Bůh.“ (*V. Kodet*)

▪ Ježíš:

- jeho **soucit** s nemocnými a jeho **četná uzdravení** nemocných všeho druhu jsou jasným **znamením**, že „Bůh navštívil svůj lid“ (*Lk 7,16*) a že Boží království je blízko.
- Ježíš nemá jen moc **uzdravovat, nýbrž i odpouštět** hříchy: přišel uzdravit úplně celého člověka, duši i tělo; je lékařem, jakého nemocní potřebují.
- Jeho soucit se všemi trpícími jde tak daleko, že **se s nimi ztotožňuje**: „Byl jsem nemocen a navštívili jste mě“ (*Mt 25,36*).
- Jeho **přednostní láska k nemocným** během staletí nepřestala podněcovat křesťany k tomu, aby zvláště pečovali o všechny, kdo trpí na těle i na duchu. Ona je zdrojem neúnavného úsilí přinášet jim úlevu v jejich trápeních.
- Ježíš, pohnut tolikerým utrpením, nejen **dovolil, aby se ho nemocní dotýkali**, ale **bere jejich trápení za své**: „On vzal na sebe naše slabosti a nesl naše nemoci“ (*Mt 8,17*).
- Avšak neuzdravil všechny nemocné. Jeho uzdravení byla znamením příchodu Božího království. Ohlašovala mnohem radikálnější uzdravení: **vítězství nad hříchem a nad smrtí** skrze jeho velikonoční oběť. Kristus vzal na kříži na sebe celou tíži zla a „sňal hřích světa“ (*Jan 1,29*); nemoc je pouze jeho důsledkem.
- **Svým utrpením a svou smrtí na kříži dal Kristus utrpení nový smysl**: může nás napříště jemu připodobnit a spojit s jeho vykupitelským utrpením.

▪ Církev:

- dostala pověření: „Uzdravujte nemocné!“ (*Mt 10,8, Lk 10,9*) – svědectví apoštolů a mnoha dalších.
- *Mk 6*: „⁷Zavolal svých Dvanáct, počal je posílat dva a dva a dával jim moc nad nečistými duchy... ¹²I vyšli a volali k pokání; ¹³vymítali mnoho zlých duchů, potírali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je.“
- *Jak 5*: „¹³Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu! ¹⁴Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně.“

¹⁵Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno.“

- *Lidé s charismatem uzdravování. (1 Kor 12,9)* Nemusím mít charisma uzdravování, ale určitě se mohu za nemocné modlit (a není to až poslední možnost). Nicméně, ani nejintenzivnější modlitby nedosáhnou uzdravení všech nemocí. Tak se svatý Pavel musí od Pána naučit, že „stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví ve slabosti“ (2 Kor 12,9) a že snášená utrpení mohou mít ten smysl, pro který „na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je církev“ (Kol 1,24).

- **Péče o nemocné:** „Sebehoršímu křesťanskému světu bych stejně dal přednost před sebelepším světem pohanským, protože v tom křesťanském se najde prostor pro ty, kterým jej pohanský svět nikdy nedopřál: pro mrzáky a nemocné, pro staré a slabé, a nabízí se jim víc než ten prostor: láska k těm, kteří se pohanskému a bezbožnému světu jevíli a jeví jako neužiteční.“ (Heinrich Böll, německý spisovatel)
- **Komu svátost:** křesťanu, který zakouší těžkosti v důsledku těžké nemoci nebo stáří. Když se věřící začíná dostávat do nebezpečí smrti kvůli nemoci nebo stáří, pak je vhodná chvíle, aby přijal svaté pomazání. Křesťan může přijmout svaté pomazání kdykoliv těžce onemocní, stejně jako po prvním přijetí, kdykoliv se nemoc zhorší. Nepoužívejme „poslední pomazání“!
- **Kdo:** Pouze kněží (kněží a biskupové) mohou udělovat svátost pomazání nemocných; při jejím udělování používají olej posvěcený biskupem nebo, je-li třeba, samým knězem, který uděluje svátost.
- **Jak:** Podstatné při slavení této svátosti je vkládání rukou a modlitba a **mazání posvěceným olejem** na čelo a na ruce nemocného (v římském obřadu) nebo na jiné části těla (na východě), mazání je doprovázeno liturgickou **modlitbou kněze:** „Skrze toto svaté pomazání ať ti Pán pro své milosrdenství pomůže milostí Ducha Svatého. (Amen.) Ať tě vysvobodí z hříchů, ať tě zachrání a posilní. (Amen.)“
- **Proč:** Zvláštní milost svátosti pomazání nemocných má tyto účinky:
  - spojení nemocného s Kristovým utrpením, k prospěchu jeho i celé církve;
  - útěcha, pokoj a odvaha, aby křesťansky snášel utrpení nemoci nebo stáří;
  - odpuštění hříchů, jestliže je nemocný nemohl dostat ve svátosti pokání;
  - uzdravení, jestliže to prospívá duchovní spáse;
  - příprava na přechod do věčného života. „Ber svou smrt vážně, a když tvoje okolí z nejistoty nebo soucitu o ní nemluví, ty ji ber vážně. Celý život ses modlil v nekonečnu Zdravasů „pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší“ a nyní je zde, a ono „nyní i v hodinu smrti naší“ se stávají jednou chvílí. Neboj se jí. Buď na to připraven dnes. Nejsi-li, jak budeš zítra? (Tomáš Kempenský) Neboj se říct si o kněze, neboj se svátost nemocných přijmout, s ní viatikum, eucharistii na cestu, a s ní i svátost smíření. Používá se třetí olej, olej nemocných.“ (M. O. Vácha)
- **Světový den nemocných – 11. únor**
  - Památka P. Marie Lurdské.
  - Zjevení Bernardetě (1858), výzva k modlitbě za obrácení od zla a za hříšníky. Vytryskl léčivý pramen.
  - Lurdy jedno z největších poutních míst. Mnohá uzdravení (7000), zázračných (70).
  - SDN vyhlásil na tento den Jan Pavel II. r. 1992, poprvé se slavil 1993.
  - V naší farnosti společné udílení svátosti nemocných.

CVIČENÍ

K rozjímání nad Božím slovem můžeš použít buď texty z Průvodce postní dobou, anebo biblické úryvky, které se vztahují k dnešnímu tématu. Otázky a cvičení nejsou tentokrát rozděleny do jednotlivých dnů, ale k rozvržení do týdne podle konkrétních možností. Zkus si co nejdříve naplánovat návštěvu nemocného či starého člověka a poté si jednotlivá cvičení přiřad ke zbývajícím dnům.

1. Mt 25,31nn

Je-li to jen trochu možné, navštívím nemocného. Pokud se to nepodaří v tomto týdnu, naplánuji si ho na konkrétní termín. Po setkání si zkusím uvědomit, čím jsem aspoň trochu obdaroval(a) a čím jsem byl obdarován já sám/sama.

2. Lk 19,17

Kdy jsem naposledy zavolal(a) někomu nemocnému, osamocenému, starému? Dnes tak učiním a naplánuji si setkání další.

3. Jak 5,13-15

Jak to je/bylo se starými a nemocnými v mé rodině? Jaké v ní mají/měli místo? Dostávají/li zakusit, že jsou i přes svá omezení nebo nemohoucnost pro rodinu požehnáním?

4. Jan 14,1-2

Jak je to s mým strachem ze smrti, bolesti, nemoci?

5. 2 Kor 12,7-9

Jak se mi daří snášet bolest, utrpení, nemoc? Co mi nejvíc pomáhá?

6. Mk 2,3-5

Vzpomenu si na nějaké setkání s nemocným či starým člověkem, které pro mě bylo velkým povzbuzením?

7. Lk 6,36-38

Jak reaguji, když se setkám s bolestí a utrpením druhých lidí? Kde se pohybuji mezi extrémy: nechat se problémy převálcovat, pohltnout, utopit se v nich na jedné straně a na druhé straně lhostejností občas přetřenou formálním slibem, že se za toho člověka pomodlím?